

ЉУБИША МИТИЋ

МИЛАН РАДОВАНАЦ

Астрономска опсерваторија, Волгина 7, 11060, Београд, Србија

Резиме: Биографија Љубише Митића, дата у овом раду, умногоме је посебна и не уклапа се у клише биографија астронома Астрономске опсерваторије. Митић је прешао пут од професионалног војника официра, заробљеника у Немачком логору (и бегунца), студента техничких наука у Швајцарској, официра за везу у Француској, студента астрономије у Београду и једног од истакнутих астронома Астрономске опсерваторије. Овај задњи период обележио му је и веома мучан и фрустрирајући, троструки избор (први пут) у звање вишег научног сарадника, на који је чекао пуних 11 година!

Биографија вишег научног сарадника Астрономске опсерваторије, Љубише Митића, збиља је јединствена: као да је истргнута из неког сценарија за акциони филм. Кад је у тридесетој години дошао за асистента на Астрономску опсерваторију, живот му је већ био испуњен разним садржајима, које мали број људи проживи за један цео, дуги живот.

Прича почиње 10. новембра 1920. године (28. октобра по ст. кал.) кад се у селу Каличина, срезу Тимочком (по неким документима Зајечарском?), оцу Александру и мајци Душанки, земљорадницима, родио син првенац, којем су на крштењу у храму Св. вел. муч. Георгија, у Књажевцу, десетак дана по рођењу, наденули име Љубиша.

Основну школу похађао је у оближњем селу Валовцу, а гимназију је, јуна 1939. године, завршио у општинском месту Књажевцу.

Као дете сиромашних родитеља, а намеран да се и даље школује, 1. октобра исте године ступио је у Војну академију у Београду, где је до 6. априла 1941. године, и напада Немачке на Југославију, стекао чин наредника.

Ратни задаци су га потом одвели пут Босне и Сарајева, где је већ 19. априла 1941, заробљен од стране Немаца, и транспортован у заробљеништво у Немачку. Желећи да сазна шта се свакодневно говори преко разгласа у логору, користећи и библиотеку, уз природан дар према језицима, солидно је научио немачки језик, што ће му у будућности много значити. У заробљени-

штву је остао безмало две и по године, све до 22. августа 1943. године, кад је под драматичним околностима, кроз логорске жице и неке мочваре, успео, вероватно и због познавања немачког језика, да побегне и да се домогне Швајцарске.

У Швајцарској није губио време, већ је на Универзитету у Лозани уписао студије "инжењеринга". Ту је (француско говорно подручје) успоставио везе са Француским покретом отпора, па је 30. јануара 1945, прешао у савезничку Француску, где је ускоро, 30. априла 1945. године, као добар зналац немачког и француског језика, к томе и школовани војник, био постављен за официра за везу при Југословенској војној мисији у Паризу, на којој ће дужности остати до 6. новембра 1945. године, кад ће се вратити у Београд.

Већ новембра исте, 1945. године, решен да му војска ипак не буде животно занимање, уписује се на Астрономску групу Природно-математичког факултета, који ће успешно завршити 6. октобра 1950. године. Дипломски испит је положио, стоји у препису његове дипломе бр. 6683, "из II астрономске групе, са општом оценом 7,96, и тиме стекао сва права која му по законима ФНРЈ припадају".

Даљи пут му је био трасиран! Лауданов шанац и Астрономска опсерваторија у Београду.

Значајан удео у овоме имао је његов професор, бивши и будући директор Опсерваторије, академик Војислав Мишковић.

Претходно се, 1. новембра, кратком молбом (про форма) обратио Опсерваторији: "Пошто бих желео да радим на Опсерваторији то молим,

уколико је и Опсерваторија с тим сагласна, за потребно дејство у циљу мог постављења" (АО, бр. 777/50). Његову молбу са неопходним прилозима, секретар Опсерваторије Божидар Поповић, који је по општим питањима замењивао, тада директора Опсерваторије, Милутина Миланковића, проследио је Министарству за науку и културу, Општем одељењу, и замолио, дописавши на истој, да се Митић постави за асистента приправника.

Истог дана, 1. новембра 1950, министар Министарства за науку и културу НР Србије, Мита Миљковић, потписао је решење бр. 6066/50 (АО, бр. 892/50) о његовом постављењу "за приправника звања асистент института", а Љубиша Митић је тога дана, прибележио је на решењу о постављењу секретар Поповић, већ био на новом радном месту на Астрономској опсерваторији. Додељен је на рад Рефракторској (екваторијалној) служби у којој ће остати до краја 1951. године. У овој Служби је посматрао Сунце на зенит телескопу, сводио координате Сунчевих пега и увежбавао ноћна посматрања на екваторијалима.

Кад је недуго потом Опсерваторија дошла под надлежност Српске академије наука, њен подпредседник Милутин Миланковић, потписао је решење (бр. 3153/50), о преузимању и постављењу Љубише Митића у истом звању и са истом функцијом и платом, за службеника Астрономске опсерваторије, Српске академије наука у Београду.

Већ 1951. године Митић је унапређен у звање асистента, а маја 1952, преведен је, у истом звању, у виши, XIII платни разред. За унапређење, у радни стаж му је признато и оно време које је провео у заробљеничком логору у Немачкој (АО, бр. 400/52). Крајем 1952. године, одлуком председника САН др Александра Белића, преведен је у XII платни разред са платом од 7. 800,- динара (АО, бр. 44/53). Са почетком ове године, на свој захтев, додељен је Часовној служби и Служби лонгитуде. До марта ове 1952. године, учествовао је као посматрач и у Служби промена географске ширине. У служби тачног времена, убудуће ће учествовати у редовним меридијанским посматрањима на пасажном инструменту, у посматрању окултација звезда Месецом, редукцији посматрања на пасажном инструменту, извођењу полудефинитивног времена опсерваторије, пријему часовних сигнала, њиховој редукцији и обради, те одређивању констаната пасажног инструмента.

Од 1. марта 1954. године, одлуком директора Опсерваторије Војислава Мишковића (АО, бр. 217/54), Митићу ће се исплаћивати и допунска плата, у сталном износу од 3.000,- динара.

У звање асистента, "за три године са важношћу од 1. XII 1953. године", одлуком Управног одбора Опсерваторије, Митић ће поново бити изабран 10. децембра 1954 године (АО, бр. 39/55), коју одлуку ће потврдити и Савет за просвету и културу НР Србије, 18. јануара 1955. године (АО, бр. 733/55).

На IX Конгресу Међународне астрономске уније (МАУ) у Даблину, од 29. августа до 6. септембра 1955. године, један од учесника са Астрономске опсерваторије био је и Љубиша Митић. Од ове године он је и члан МАУ.

Следећих неколико година Митић је брзо напредовао по платним разредима, да би од маја 1958, примао плату VIII платног разреда, која је износила 27.500.- динара (АО, бр. 1020/58), а пре истека године унапређен је и у VII платни разред.

Астрономска опсерваторија је 12. јула 1958. године расписала конкурс за избор асистената, на који су се пријавила 4 кандидата: Љубиша Митић, Ђорђе Телеки, Љубиша Дачић и Јелисавета Арсенијевић, одредивши и референте за њихов избор: Перу Ђурковића, научног сарадника Астрономске опсерваторије и Бранислава Шеварлића, професора Универзитета у Београду. Референти су 13. новембра исте године поднели реферат за њихов избор, где су за Љубишу Митића, за дотадашњи рад на Опсерваторији, истакли:

"За време свог двоструког асистентског стажа, Митић је извршио велики број посматрања у својој Служби која су и објављена, и ушао потпуно како у њену посматрачку и рачунску технику, тако и у проблематику. Учествовао је у свим трансформацијама Часовне службе које су довеле до њеног уздицања на савремени ниво и укључење у Међународну часовну службу. 1952 и 1953 нашао је снаге за двоструки, вечерњи и јутарњи посматрачки рад, који је шеф ове Службе планирао у вези са изучавањем систематских грешака пасажног инструмента и других систематских утицаја који се јављају при одређивању времена.

Са руководиоцем Службе узео је учешћа и у изради полудефинитивног времена Опсерваторије и полудефинитивних поправака примљених емисија часовних сигнала, од 1952 до данас, који је материјал објављен у публикацијама Опсерваторије.

У раздобљу свог другог асистентског стажа, Митић је са успехом завршио експерименталне радове на испитивању међусобног интерференцијског утицаја часовних клатана на ходове наших часовника, који су радили на истом стубу, а резултате ових истраживања обрадио је и поднео у виду докторске тезе. У истом раздобљу даје и дефинитивну редакцију своме раду који говори о једној могућности за одређивање личних посматрачких грешака при меридијанским посматрањима".

Потом референти наводе наслове његова три објављена рада и два припремљена (од којих је један докторска теза), па закључују: да се из изложеног види да је Митић "показао видан успех као савестан посматрач и рачунски радник у Служби којој је додељен", те да је успео да продре довољно дубоко у проблематику ове важне области Положајне астрономије, у којој је дао неколико научних и стручних радова, па предлажу да се поново изабере за асистента Астрономске опсерваторије.

Савет Опсерваторије је прихватио овај предлог, и 22. новембра 1958. године, Љубишу Митића поново изабрао за асистента (АО, бр. 1302/58).

У периоду од августа до новембра 1959. године, Љубиша Митић је, одлуком Опсерваторије, поводом одлуке о постављања фундаменталних астрометријских инструмената на Астрономској опсерваторији у Београду (великог пасажног инструмента, великог меридијанског и великог вертикалног круга), био на специјализацији за фундаменталну астрометрију на Пулковској опсерваторији, с акцентом на пасажни инструмент (АО, бр. 481/59), чије је постављање и оспособљавање за рад, пало њему у удео.

Ових задњих неколико година, осим већ наведених послова у часовној служби, Митић се интензивно и самостално бавио и проблемом одређивања личне грешке посматрача на (малом) пасажном инструменту, а посебно се посветио актуелном проблему међусобних утицаја часовника са клатном, пошто су сви часовници били постављени на заједнички бетонски блок. Негативан утицај оваквог постављења, он је и експериментално доказао, после чега се могло приступити преправци и реконструкцији подземне часовне кабине. Испитивањима је добио интересантне, нове, до тада непознате резултате, што је искористио за докторску дисертацију коју је поднео на Природно-математичком факултету у Београду.

Ову дисертацију под називом "Коосцилације астрономских клатана и утицај истих на одређивање времена", одбранио је 1. јула 1959. године на ПМФ-у у Београду, и тако стекао диплому доктора астрономских наука, бр. 3624/1. Дисертација ће бити штампана тек 17. октобра 1966. године!

Сад већ као доктор наука, Љубиша Митић се 19 марта 1960. године пријавио, на 5. марта расписани конкурс Астрономске опсерваторије за избор у научног сарадника, у које звање је изабран 25. октобра 1960, коју одлуку је, 5. новембра, потврдио и Савет за научни рад НРС (АО, бр. 1324/60).

Логичан след је била одлука Савета Опсерваторије од 9. јануара 1961. године, да се за шефа групе за апсолутне ректасцензије, именује др Љубиша Митић, научни сарадник Опсерваторије (АО, бр. 147/61), а потом и решење директора, од 25. априла 1961, о његовом унапређењу у ВИ платни разред (АО, бр. 455/61).

Митићев прелазак из часовне групе у којој је провео десетак година, и где се био већ добро аклиматизовао, у групу за апсолутне ректасцензије, због важне међународне обавезе коју је преузела Опсерваторија у вези са три фундаментална инструмента, истицао је Митић касније, представљао је за њ велики удар и велику жртву, и захтевао је додатни огромни напор.

Као шефу групе основни задатак првих неколико година био му је интензивна активност да дефинитивно оспособи велики пасажни инструмент за редован рад на одређивању ректасцензија небеских тела, чије оспособљавање је прелазило оквири Астрономске опсерваторије - дат му је био и међународни значај. Посебно деликатан проблем пред којим се нашао, био је изградња мира: изолација стубова мира од влаге и увођење вакуумског медија између мириних марки инструмента ради елиминације рефракционих утицаја на мерне положаје мириних марки.

Током 20 дана студијског путовања, новембра 1961, по питањима меридијанске астрометрије, Митић је посетио више опсерваторија у Пољској: у Варшави, Острави, Вроцлаву, Познању. Акценат ове посете био је на Вроцлаву, који је такође имао велики пасажни инструмент, чији рад је посебно интересовао Митића.

По истом питању, Митић је 1963 године, краће време, боравио и на опсерваторијама у Хамбургу и Паризу.

Почетком 1962, Митић је израдио и елаборат о великом пасажном инструменту, који је касније послужио као оријентир групе за њен рад, а прихваћен је и као званични радни документ Опсерваторије.

Сву стручну и материјалну одговорност за набавку прецизних мерних инструмената за фундаменталну астрометрију: испитивача либела и интерферометријских испитивача чепова, Митић је 1962. године преузео на себе.

Током 1963. године, Љубиша Митић је по налогу управе Опсерваторије, водио вежбе студентима из меридијанске астрономије у оквиру припрема за трећи степен студија, а 30. октобра исте године се пријавио и на конкурс Природно-математичког факултета у Београду, за једног од три наставника на астрономској групи. Он се кандидовао за предмет Положајна астрономија, за шта је добио сагласност и од стране Опсерваторије.

Прво пробно одређивање диференцијалних ректасцензија на инструменту извршено је априла 1964. године.

Митић је, као један од 7 делегата са Астрономске опсерваторије, од 25. августа до 3. септембра, учествовао на XII генералној скупштини МАУ у Хамбургу, а после конгреса посетио је и опсерваторије у Иклу, Гринвичу и Паризу, са посебним циљем - информацијом омирама. Ово ће му умногоме помоћи у изради елабората омирама, односно практичној изради пројекта мира на Астрономској опсерваторији.

Сви ови напори и активности, резултирали су, током друге половине 1964, и прва половине 1965, после петогодишњих напора, израдом једног експерименталног каталога ректасцензија 40 звезда у систему ФК4.

На конкурс за избор у звања, два научна или виша научна сарадника, који је Опсерваторија објавила 2. октобра 1965. године, пријавио се (поред Ђ. Телекија) и Љубиша Митић и доставио тражена документа (АО, бр. 1211/65). Његову пријаву разматрали су референти, редовни проф. др Бранислав Шеварлић и ванредни проф. др Захарије Бркић и Научном већу Астрономске опсерваторије, 16. априла 1966. године - уз закључак и навођење података, да кандидат научни сарадник др Љубиша Митић има услова за избор у звање вишег научног сарадника - предложили да га изабере у ово звање (АО, бр. 1164/66).

На предлог Научног већа од 26. маја, Савет Опсерваторије је 4. јуна 1966. године, потврдио одлуку о избору Љубише Митића (и Ђ. Телекија) у звање вишег научног сарадника (АО, бр. 663/66).

Бележимо и један необичан потез Љубише Митића, "повучен" ове године. Наиме, он је 18. октобра 1966, од Научног већа тражио да му одобри једногодишње одсуство са Опсерваторије са образложењем, да је од Универзитета у Алжиру добио позив, да за то време помогне у оспособљавању младих астронома на Алжирској опсерваторији, за коју прилику му је, истиче он, признато звање и статус "astronome-adjoint", што је, каже, једно од највиших звања по француској градацији астронома. Савет Опсерваторије му је прихватио молбу и одобрио одсуство, али кад је требало да за одлазак прикупи бројне "папире" - Митић је одустао од одласка (изјава Д. Олевића).

Митићев пројекат за изградњу мира, који је био готов почетком јула 1968, којим је предвиђено коришћење вакуумских цеви ради елиминације случајних системских одступања услед рефракције, шеф групе Пулковског пасажног инструмента А. А. Немиро је оценио као "први суштински допринос питању мира после W. Struve-a".

Изградња мира била је Митићева преокупација, као шефа групе и као посебне Инвестиционе комисије и током 1969 године.

У циљу бољег упознавања са начином посматрања, редукције и обраде, у оквиру израде каталога, са нагласком на третирању колимације и система меридијанског инструмента, Љубиша Митић (и И. Паквор) је 20-так дана, током септембра и октобра 1969. године боравио и на Астрономској опсерваторији у Букурешту (АО, бр. 151/70).

Пројекат вакуумских мира, првих таквих у свету, донеће Митићу 1970. године избор у чланство Комисије 8 (за положајну астрономију) Међународне астрономске уније.

Да се развој збивања у биографији Љубише Митића, не одвија "као по лоју", „крив“ је нови републички Закон о научним делатностима, на основу којег се требала извршити ревизија свих научних звања добијених у раздобљу од 1965, до 1969. године, као и Комисија Републичке заједнице за научни рад СРС, која је спровела ревизију и која није потврдила Митићев избор у звање вишег научног сарадника, што значи, да га је након 6 година проведених у звању вишег научног сарадника, поново вратила у звање научног сарадника!! Заправо треба бити објективан па констатовати да за овај Митићев крах на ревизији, није био крив нови закон већ сам Митић! Наиме ако се пажљиво погледа Митићева библиографија на крају овог рада, лако се може уочити да од објаве докторске дисертације, 1961. године, Митић до 1968. год. није објавио ниједан научни рад! Овај „поста“ виши научни сарадник уз неколико мање значајних, више стручних радова, објављених 1962. и 1969. год., заправо се протегао и до 1975. год.! Нови закон је захтевао радове а Митић их није имао.

Нови предлог за избор Љубише Митића у звање вишег научног сарадника, поднели су референти, др Војислав Мишковић, академик, др Фран Доминко, проф. Универзитета у Љубљани и М. Протић, научни саветник Астрономске опсерваторије (АО, бр. 670/72). Међутим, на њихов

предлог приговор је уложио доцент, др Владета Миловановић, геодетски инжењер, оспоравајући Митићу квалификације за овај избор. Референти су на ово Републичкој заједници за научни рад, Комисији за потврђивање изборних звања, упутили опширан допис аргументовано негирајући Миловановићеве ставове, уз констатацију, да он уопште није квалификован и компетентан да износи оцене о Митићевом раду на Опсерваторији.

Све у свему, Научно веће Астрономске опсерваторије је 2. октобра 1972. године, поново изабрало Љубишу Митића у звање вишег научног сарадника, с тим да се ова одлука примењује после добијене сагласности Комисије за научна звања (АО, бр. 1009/72).

Вероватно ови, али и други проблеми на Опсерваторији, резултирали су Митићевим повлачењем из Савета Опсерваторије, али ће Митић и даље, што су констатовали и рефернти наставити да се студиозно бави проблематиком везаном за фундаменталну астрономију. То потврђује и његов извештај директору Опсерваторије од 10. априла 1973, у којем га обавештава о бриљантном резултату постигнутом са јужном вакуумском миром: "... ако је вакуумским мирама требало добити статичност мирине слике, онда је та статичност и остварена" (АО, бр. 372/73).

Вакуумске мире, као техничка иновација у меридијанској астрометрији, регистроване су у Transactions of the International Astronomical Union, за 1973. годину.

Како је већ текла и 1974. година, а прави посматрачки рад на великом пасажном инструменту, због недостатка мотора за праћење, никако да почне, ситуација око одговорности због тога се на Научном већу током фебруара веома закувала, а њој је придонео и захтев да се врате она средства која су, наводно, исплаћена Митићу за признато, па одузето звање. Митић је решење проблема нашао у подношењу оставке на место шефа групе за апсолутне ректасцензије, која ће бити усвојена тек 5. фебруара 1975. године (АО, бр. 116/75).

Иако је Научно веће Опсерваторије, Митића 1972. године поново изабрало у звање вишег научног сарадника, у свим документима ће га и даље, чекајући да сагласност на његову одлуку да Комисија за научна звања, водити као научног сарадника, јер ово решење никако није стизало, а године су поново пролазиле.

Већ је увелико истицала и 1976, кад су проф. др Татомир Анђелић, академик, др Јован Симовљевић, ванредни професор ПМФ-а и др Ђорђе Телеки, виши научни сарадник Астрономске опсерваторије, као нови (изабрани 28. маја), трећи по реду референти, Овај пут Научно-наставном већу Одсека за математичке и астрономске науке, Природно-математичког факултета Универзитета у Београду, 20. септембра, поднели и трећи пут предлог за избор др Љубише Митића, човека који је први докторирао радећи на Опсерваторији, у звање вишег научног сарадника! Предлог је, кажу предлагачи, потекао са Опсерваторије, са којом Одсек има закључен

самоуправни споразом о сарадњи, чија тачка 7. обавезује Одсек да врши избор сарадника Астрономске опсерваторије у научна звања.

Природно-математички факултет је одлуку (бр. 640/3/76) о избору Љубише Митића у звање виши научни сарадник, донео 24. децембра 1976, али ће се на потврду ове одлуке још причекати.

Републичкој заједници науке Србије, Комисији за научна звања, била су потребна још четири месеца, да би коначно 22. априла 1977. године, дала сагласност (бр. 15/30/77) на одлуку ПМФ-а о избору др Љубише Митића у звање виши научни сарадник, уз констатацију: Решење је коначно у управном поступку.

Коначно! Након једанаест година од првог избора. После свега што му се исподешавало ове деценије Љубиша Митић изгледа да више није ни размишљао о даљем напредовању, и звању научног саветника. За ово звање, и то је чињеница, није имао неопходне научне радове. И даље је остао да ради као посматрач у групи, али се све више окретао стручним и преводилачким пословима. Као добар зналац француског, енглеског али и немачког и руског језика, своју активност је усмерио на превођење и лектуру радова других аутора, за штампање у публикацијама Опсерваторије, или другим. Разно бесконачно састанчење у периоду који је следио све мање му је одговарало, па је тако, по избору у звање, дао оставку и на чланство у Савету Опсерваторије (АО, бр. 738/77) - склањао се од масе и стресних ситуација.

У таквим пословима и ритму рада провешће следећу деценију, све до решења директора Астрономске опсерваторије Миодрага Митровића (АО, бр. 91/1/86), од 28. јануара 1986. године, да др Љубиши Митићу, на пословима и задацима вишег научног сарадника, ПРЕСТАЈЕ РАДНИ ОДНОС на Астрономској опсерваторији због испуњавања услова за пензију, дана 31. јануара 1986. године, пошто је навршио 65 година живота и 35 година радног стажа.

Одласком у пензију Љубиша Митић није прекидао везе са Астрономском опсерваторијом. Наставио је интензивну сарадњу, али по преводилачким и лекторским пословима. Све до крај живота 2004. године, на Опсерваторији се могла чути његова чувена максима: "Свему могу да одолим, осим - искушењу".

ОБЈАВЉЕНИ РАДОВИ ЉУБИШЕ МИТИЋА

1952

1. Brkić, Z., Mitić, Lj., Šaletić, D., Švarlić, B.: 1951, Observations à la lunette zénithale - du Service de latitude de l' Observatoire, faites par, *Bull. Obs. Astron. Beograd*, Vol. XVI, No 1-4, 10-28.

2. Mitić, Lj., Petović, Z., Švarlić, B.: 1952, Observations à la lunette zénithale - du Service de latitude de l' Observatoire faites au cours des deux premiers trimestres de 1952, par, *Bull. Obs. Astron. Beograd*, Vol. XVII, No 1-2, 2-16.

1954

3. Brkić, Z., Mitić, Lj., Ševarlić, B: 1954, Déterminations de l'heure - faites à la lunette meridienne en 1951, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol. **XIX**, No 1, 2-3.
4. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1954, Déterminations de l'heure - faites à la lunette meridienne en 1952, *Bul. Astron. Obs.* Vol. **XIX**, No 1, 18-50.
- 5, Mitić, Lj.: 1954, Problemi tačnog vremena u astronomiji, *Vasiona* br. 3-4, str. 84-87.

1955

6. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1955, Déterminations de l'heure - faites à la lunette meridienne en 1953, *Bul. Astron. Obs.* Vol. **XIX**, No 2, 9-44.
7. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1955, Déterminations de l'heure - faites à la lunette meridienne en 1954, *Bul. Astron. Obs.* Vol. **XIX**, No 2, 44-51.
8. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1955, Déterminations de l'heure - faites en 1952 et 1953, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol. **XIX**, No 3, 4-10.
9. Mitić, Lj.: 1955, Les résultats actuels de l'étude de la planète Mars, *Vasiona* No 1 (en serbe).

1956

10. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1956, Déterminations de l'heure en 1954 corrections de la pendule fondamentale et leurs écarts, *Bul. Astron. Obs.* Vol. **XIX**, No. 4, 2-3.
11. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1956, Heures demi-definitives des émissions enregistrées de T. S. F. déduites des déterminations de l'heure, faites en 1954, à l'Observatoire de Beograd, *Bul. Astron. Obs.* Vol. **XIX**, No. 4, 7-12
12. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1956, Heures demi-definitives des émissions enregistrées de T. S. F. déduites des déterminations de l'heure, faites en 1955, à l'Observatoire de Beograd, *Bul. Astron. Obs.* Vol. **XX**, No 1-2, 8-9.
13. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1956, Détermination de l'heure en 1955 - Corections de la pendule fondamentale et leurs écarts, *Bul. Astron. Obs.* Vol. **XX**, No 1-2, 10.
14. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1956, Heures demi-definitives des émissions enregistrées de T. S. F. déduites des déterminations de l'heure, faites en 1955, à l'Observatoire de Beograd, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol. **XX**, No. 3-4, 5-6.
15. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1956, Détermination de l'heure en 1955 corections de la pendule fondamentale et leurs écarts, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol. **XX**, No. 3-4, 7.

1957

16. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1957, Déterminations de l'heure en 1956 corections de la pendule fondamentale et leurs écarts, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol. **XXI**, No 1-2, 4.
17. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1957, Heures demi-definitives des émissions enregistrées de T. S. F. déduites des déterminations de l'heure, faites en 1956, à l'Observatoire de Beograd, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol. **XXI**, No. 1-2, 5-8

1958

18. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1958, Déterminations de l'heure en 1956 corections de la pendule fondamentale et leurs écarts, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol. **XXI**, No 3-4, 4.

19. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1958, Heuers demi-definitives des émissions enregistrées de T. S. F. déduites des déterminations de l'heure, faites en 1956, à l'Observatoire de Beograd, *Bul. Astron. Obs.* Vol. **XXI**, No. 3-4, 5-9.

20. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1958, Heures demi-definitives des émissions energistrées de T.S. F. déduites des déterminations de l' heure, faites en 1958, à l'Observatoire de Beograd, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol. **XXIII**, No. 1-2, 3-5.

21. Brkić, Z., Mitić, Lj., Jovanović, M.: 1958, Déterminations de l'heure en 1958 corections de la pendule fondamentale et leurs écarts, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol. **XXIII**, No. 1-2, 6.

22. Mitić, Lj.: 1958, Klasifikacija promenljivih zvezda, *Godišnjak našeg neba*, Vol. **XX**.

23. Mitić, Lj.: 1958, Video sam satelit, *Vasiona*, **VI**, 9.

1959

24. Brkić, Z., Mitić, Lj., Jovanović, M: 1959, Déterminations de l'heure en 1957 corrections de la pendule fondamentale et leurs écarts, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol.**XXII**, No. 1-2, 3.

25. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1959, Heures demi-definitives des émissions enregistrées de T. S. F. déduites des déterminations de l'heure, faites en 1957 à l'Observatoire de Beograd, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol. **XXII**, No 1-2, 4-7.

26. Mitić, Lj.: 1959, Sur une possibilité de déterminer l'équation personnelle (de mouvement) dans les observations de passage faites avec un instrument du type Bamberg, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol. **XXII**, No 1-2, 12-14.

27. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1959, Heures demi-definitives des émissions enregistrées de T. S. F. déduites des déterminations de l'heure, faites en 1958, à l'Observatoire de Beograd, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol. **XXIII**, No. 3-4, 3-5.

28. Brkić, Z., Mitić, Lj., Jovanović, M.: 1959, Déterminations de l'heure en 1958 corections de la pendule fondamentale et leurs écarts, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol. **XXIII**, No. 3-4, 6.

1960

29. Brkić, Z., Mitić, Lj., Jovanović, M.: 1960, Déterminations de l'heure en 1959 corections de la pendule fondamentale et leurs écarts, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol. **XXIV**, No. 1-2, 3.

30. Brkić, Z., Mitić, Lj.: 1960, Heures demi-definitives des émissions enregistrées de T. S. F. déduites des déterminations de l' heure, faites en 1959, à l'Observatoire de Beograd, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol. **XXIV**, No. 1-2, 4-6.

31. Brkić, Z., Mitić, Lj., Jovanović, M.: 1960, Déterminations de l'heure en 1959 corections de la pendule fondamentale et leurs écarts, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol. **XXIV**, No. 3-4, 2.

32. Brkić, Z., Mitić, Lj., Jovanović, M.: 1960, Déterminations de l'heure en 1960 Corections de la pendule fondamentale et leurs écarts, *Bul. Astron. Obs. Beograd*, Vol. **XXV**, No. 1, 18-20.

33. Mitić, Lj.: 1960, Na Drugim Svetovima, Rad, Beograd (popularna knjiga za šire čitalaštvo).

1961

34. Mitić, Lj.: 1961, Cooscillations des pendules astronomiques, *Publ. Obs. Astron. Beograd*, No. **6**, 1-152 (doktorska disertacija).

35. Mitić, Lj.: 1961, Empiriski zakoni u astronomiji, *Vasiona*, br.3, 43.

1968

36. Mitić, Lj., Teleki, Đ.: 1968, Budući radovi na instrumentima fundamentalne astrometrije u Beogradu, Simpozijum astronoma Jugoslavije, povodom 75. godišnjice osnivanja astronomske opservatorije u Beogradu (1887-1962), *Pub. Astron. Ops. Beograd*, Sv. **12**, st. 85-88.

37. Mitić, Lj.: 1968, Veliki pasažni instrument Astronomske opservatorije u Beogradu, Radovi na ispitivanju fundamentalnih astrometrijskih instrumenata njihovih organa i pribora, *Publ. Astron. Ops. u Beogradu*, Sv. **14**, st. 231-238.

1969

38. Mitić, Lj., Pakvor, I.: 1969, Temperaturski efekti na veliki pasažni instrument, Radovi IV kongresa matematičara, fizičara i astronoma, oktobra 1965 u Sarajevu, *Pub. Astr. Ops. Beograd*, Sv. **16**, st. 27-33.

39. Mitić, Lj., Pakvor, I.: 1969, Izvođenje sistema instrumenata iz Kustner-ovih serija, Radovi IV Kongresa matematičara, fizičara i astronoma, oktobra 1965 u Sarajevu, *Pub. Astron. Ops. Beograd*, Sv. **16**, st. 45-47.

1975

40. Mitić, Lj.: 1975, Problemi u vezi sa postavljanjem velikog pasažnog instrumenta i izvođenje rektascenzija - Pripremni radovi na velikom pasažnom instrumentu Beogradske Opservatorije, *Pub. Astron. Ops. Beograd*, Sv. **23** st. 3-30.

41. Mitić, Lj.: 1975, Analiza eksperimentalnog kataloga rektascenzija 40 zvezda u sistemu -Pripremni radovi na velikom pasažnom instrumentu Beogradske Opservatorije, *Publ. Astron. Ops. Sv. 23*, st. 31-46.

42. Mitić, Lj.: 1975, Meridijanske mire fundamentalnih instrumenata - Pripremni radovi na velikom pasažnom instrumentu Beogradske Opservatorije, *Pub. Astron. Ops. Beograd*, Sv. **23**, st. 47-72.

43. Mitić, Lj., Pakvor I.: 1975, On the stability of the vacuum tubes of the LTI meridian marks, II Nacionalna konferencija jugoslovenskih astronoma, *Publikacija Katedre za astronomiju u Beogradu*, br. **6**.

1976

44. Mitić, Lj., Pakvor, I.: 1976, The vacuum meridian marks of Belgrade Observatory, *Publ. Dept. Astron. Univ. Beograd*, **6**, 111-115.

1977

45. Mitić, Lj., Pakvor, I.: 1977, A retrospect on the Vacuum Meridian Marks of the Belgrade Large Transit Instrument, *Bul. Astron. Obs. Belgrade*, No **128**, st. 11-15.

1978

46. Mitić, Lj., Pakvor, I.: 1978, An Investigation of the Large Transit Instrument of the Belgrade Observatory with the Vacuum Meridian Marks, Труды 20. астрон. Конф. Ленинград 177-179 (russian).

47. Mitić, Lj.: 1978, Влияние нестабильности азимута пассажного инструмента на определение времени, Труды XX астр. Конференции "Новые идеи в астрометрии", ed. M. S. Zverev, pp. 85-87.

1979

48. Mitić, Lj., Pakvor, I.: 1979, Direct Measurements of the Angular Position Variation of the Plane-Parallel Glass Closing the Vacuum Tube of the Belgrade Meridian Marks, Zbornik radova III Nacionalne konferencije Jugoslovenskih astronoma, Beograd, 1977, *Pub. Astron. Ops. Beograd*, Sv. **26**, st. 197-204.

1981

49. Mitić, Lj.: 1981, Investigation of the level division inequalities with an ectrafocally adjusted collimator, *Bul. Astr. Obs. Belgrade*, No. **131**, 9-12.

1986

50. Mitić, Lj., Pakvor, I.: 1986, Vacuum meridian marks at Belgrade Observatory, *Proc. IAU Symp.* **109**, "Astrometric Techniques", Gainesville, Florida, D. Reidel Publ. Comp. 525-527.

ПРЕВЕДЕНА ДЕЈА

1. Mitić, Lj.: 1957, *Život na drugim svetovima*, prevod sa engleskog popularne knjige Life on other worlds, autora Sir Harold Spencer Jones-a, izdanje 1952, Nolit, Biblioteka "Svet", br. 7.

2. Mitić, Lj.: *Kurs astronomije*, od M. Gruey-a, prevod sa francuskog, neobjavljena, primljena od uprave PMF-a kao pomoćni udžbenik.

ИНОВАЦИЈА

1. Вакуумске мире као техничка иновација у меридијанској астрометрији, аутора Љубише Митића, регистроване у Transactions IAU за 1973. годину.

МИЛАН РАДОВАНАЦ

LJUBIŠA MITIĆ

Biography of Ljubiša Mitić, presented in this paper, is especially particular, and does not fit with a common biography of an astronomer on Observatory. Mitić was professional soldier, officer, prisoners of war camp in Germany (and fugitive), a student of Engineering in Switzerland, a liaison officer in France, a student of astronomy in Belgrade and one of the prominent astronomers of the Belgrade Astronomical Observatory.